

IEVA GRIFFIN-RUPNERE , ZARIŅU PIRMSMEDICĪNAS STUDIJU CEĻOJUMA STIPENDIJA, 2023

IEVA GRIFFINA BAUSKAS SLIMNĪCĀ

Es ilgus gadus esmu domājusi iet praksē Latvijā. Kopš Garezera Vasaras Vidusskolas sākuma esmu dzirdējis brīnišķīgus stāstus par piedzīvojumu pilnām vasarām, ko varēja iegūt prakses dēļ. Stāstus par dziļākās draudzības, kultūras mācības, vēli vakari, un vissvisādas iespējas. Tad kad beidzot pienāca laiks kad es pati varēja šo piedzīvojumu piedzīvot, es zināju ka vēlējos ne tikai iet vienalga kādā praksē, bet kad vēlējos specifiski izmantot šo iespēju lai padziļinātu savas universitātes mācības un sagatavotos uz maģistru grādu.

JĀNU SVINĪBAS, 2X2 NOMETNE

Visus šos gadus domāju, ka meklēšu praksi caur ALA, bet apjēdzu, ka šis nebūs iespējams savā izvēlētā amatā. Laimīgo kārt, mans dzīvokļu biedrs izmantoja citu iespēju, kas varbūt man arī derētu, un tas bija caur LMF.

Es tad zināju, ka tā bija tā lieta, ko man vajadzēja darīt šīs vasaras gaitās. Es jau plānoju šo vasaru pavadīt vismaz dažas nedēļas dziesmu svētku dēļ. Es dziedāju ar Toronto Kori, un ir ilgi bijis mans sapnis piedalīties kopkorī Latvijas svētkos. Es arī biju jau pieteikušies piedalīties 2x2 seminārā kas notika šogad Līgatnes pagastā. Tādēļ, palikt mazliet ilgāk lai iziet 8 nedēļu prakse neizklausījās pavisam traki. Mani trīs mēneši Latvijā bija piedzīvojumu pilni. Es ierados Latvijā tieši pirms Jāņiem, ko dabūju svinēt ar saviem radiem viņu lauku mājās. Pēc tam man bija iespēja piedalīties Pasaules Latviešu Jauniešu Forumā. Tur satiku latviešu jauniešus no dažādām valstīm, un kopā pārrunājam visādus tematus, mācījāmies no ekspertiem, un pat satikām tanī laika prezidentu, Egīlu Levitu. Tad sākās svētku virpuli, un starp mēģinājumiem, koncertiem, un dažādiem pasākumiem jutas ka negulejam visu nedēļu. Tomēr, caur lietu, garām dienām, un vēl garākām naktīm, mana sirds bija prieka un lepnumu pilna ar svētku sajūtu.

Bet pēc svētkiem nebija vēl iespēja izgulēties jo bija jādodas uz Līgatni lai piedalīties 2x2 seminārā kopā ar 100 citiem latviešu jauniešiem no visām pasaules malām. Tur, es pate mācījos par folkloru un kala rotas. Mums arī bija iespēja strādāt ar un satikt visādus slavenības, no Tautumeitām līdz Vilkačiem, līdz pat Krišjāni Kariņu. Tā nedēļa bija danču un dziesmu pilna, un varejām patiešām sajūst savu Latvietību. Pēc vienas nedēļas pauzes tad likos pie darba.

Man prakses gaitas sākās Rīgā, pie LOR klīnikas. Mana prakse bija tieši vērošanas prakse, tādēļ parastejā prakses dienā es daudz sēdēju, skatījos, un klausījos. Tas varbūt var izklausīties kad nav tik svarīga lieta, bet viena no vislabākajiem veidiem kā mācīties ir izdzīvot, un šo vasaru es dabūju izdzīvot kā būtu strādāt kā logopēdi katru dienu, visādās citās vietās. Pēc LOR klīniku es paliku Rīgā, bet devos ciemos pie Līgas Janovskas Privātu prakses. Šeit lielāko karti strādā ar bērniem no 3-7 gadu vecumu ar dažādiem traucējumiem ieskaitot disleksiju, autismu, un arī cerebrālo palsiju. Tur pavadīju 3 nedēļas pirms devos tālāk uz Bausku lai apciemot slimīcas logopēdi. Slimnīcā arī lielāko karti strādāju ar bērniem, bet arī redzēju kā rīkoties ar rīšanas traucējumu vecā nodaļā. Pēc Bauskas, pavadīju laiku Liepājā kur man bija iespēja redzēt dažādas lietas. Es tur varēju pirmo reizi apciemot Logopēdi kas strādāja dārziņā, un viņa izskaidroja man kā tipiskā diena tur izskatītos. Šis man ļoti palīdzēja, jo pate velētos strādāt šādā vietā naktone. Nākamajā dienā, es dabūju iesēdieties klīniskā pārbaudē kopā ar diviem logopēdiem un psiholoģi lai redzēt ja bērnam pienākās iestāties logopedijas skolā jeb dārziņā. Šis arī bija īpaš piedzīvojums, jo vareju redzēt kā profesionāli strādā kopā ārpus prakses. Pēc tam, es biju Liepājas slimnīcā lai vērot kā strādā ar cilvēkiem kam ir balss traucējumi piemēram pēc ķirurģijām jeb vēzi. Šis bija ļoti interesanti jo lielākie daļu šie pacientu bija pieaugušie, kas deva citu pieredzi. Manā pēdējā dienā Liepājā man bija iespēja palīdzēt ar universitātes pētījumu kas pētīja kā cilvēki reaģē pret izrunātām instrukcijām kuras ir izteiktas ar citām emocijām. Šis bija ļoti interesanti manai pašai, kā cilvēks ar grādu psiholoģijā, kur pētījumi ir ļoti svarīgi. Pēc manas nedēļas Liepājā, es devos uz Tukumu, kur dabūju apciemot valsts bērnodārzu "Karlsonu". Man šis bija ļoti nozīmīga pieredze, jo savā dzīvē vēlos nākotnē strādāt vai nu Ziemeļamerikas Pirmskolā vai agrā pamatskolā (kurus var apmēram salīdzināt ar Latviešu dārziņu). Pēc Tukumu, es apciemāju biedrību "Mēs Saviem Bērniem" Madonā. Šeit man bija dažādīgas iespējas, ieskaitot ne tikai vērot logopedijas nodarbības bet arī suņu terapiju, bowen terapiju, un satikt vienu jaunieci ar cerebrālo trieku.

LOGOPĒDA DARBS IR INDIVIDUĀLS

KOPĀ AR IEVA IVKINU MADONĀ

Viņa ir izgudrojusi kā rakstīt lietojot planšetes un savu deguni, un tūlīt viņai iznāks publicēto dzejas grāmatu. Lai nobeigt savu Latvijas tūri es metos atpakaļ uz Rīgu uz prakses pēdējo nedēļu, kur dabūju atkal redzēt kā iet logopēdiem bērnudārzā. Mums arī tieši pēdējā prakses dienā bija iespēja apciemot Logopediskā skola "Valodiņa". Šis bija ļoti īpašs piedzīvojums, jo mums tādi nav Ziemeļamerikā. Es arī dabūju redzēt kā maca Latviešu valodu, un velos izmantot metodes ko vēroja atpakaļ ziemeļamerikā. Par manas astoņas prakses nedēļas man tādēļ bija īpašā iespēja apciemot ne tikai citas pilsētas, bet arī citas strādāšanas vietas, un vērot kā citi logopēdi strādā. Tas nozīmēja kad vareju salīdzinot visas šīs lietas, un novertot ne tikai atšķirības bet kas man patīk par katru vietu un metodi. Mans pārskats bija šāds. Privātu praksē bija vislielākā brīvība. Tur var pavadīt vis vairāk laiku katrā nodarbībā (ap 45 min par sesiju). Var arī izdomāt tieši kā tavš "kabinets" jeb nodarbības zāle izskatīsies. Bet, var būt grūti iegūt "normālu" algu. Var izdomāt cik vēlos strādāt un cik nodarbības var pašam uzņemt, bet nevar īstenībā zināt ka visi šie patienti tiešām nāks uz nodarbību. It īpaši par vasaru kad daudz ir atvaļinājumos, jeb ziemā kad daudz slimo, var dažreiz atteikties vairāk par pusi tavas dienas patienti. Tādēļ ka viņi nemaksā iepriekš, tas var nozīmēt ka ir grūti uzzināt cik par nedēļu tev ienāks naudu. Slimnīcā ir mazliet vairāk ierobežoti. Ja laimējas tad varētu iedot lielu kabinetu ar kuru strādāt, un varbūt arī valsts samaksās par dažiem materiāliem. Arī, jo valsts izmaksā par nodarbībām nav tik svarīgi ja cilvēki atnāk vai atteicās. Slimnīcās arī ir lielāka patientu grupa. Var strādāt ar bērniem, bet arī ar bāls traucējumiem jeb rīšanas problēmām vecākiem cilvēkiem. Skolās jeb dārziņās ir visierobežota strādāšana. Nodarbības ir īsas, un kabinetas ir tik lielas kā skolas telpā ir vietas. Tomēr, skolas/dārziņas var veidot (manuprāt) vislabākās attieksmes ar patientiem. Logopēds šos bērnus redz vairākus reizes pa nedēļu uz vairākiem gadiem, un ne tikai par nodarbības laiku. Bērni var justies ļoti ērti šinī veidā, un Logopēds var ļoti sajūst un vērot viņu progresu. Arī, var šinī veidā ļoti novērot kā bērns rīkojās ka viņi nav pie logopedes, vai nu klašu telpā vai spēles laukumā, kas var dot dziļāku pārskatu par bērnu traucējumiem. Algas ir noteiktas vai nu no skolas vai valstu, un pat varētu strādāt privātu praksē par vasaras atvaļinājumus ja vēlos.

Kā pēdējā lieta, skolās var sajūst sadarbības sajūtu starp logopēdiem, pedagogiem, psihologiem, un citiem strādniekiem. Viņi visi strādā kopā kā komanda, no kuriem var iegūt idejas un palīdzību ja vajag. Es iegāju praksē domājot kā vēlēšos nākotnē strādāt skolā/dārziņā, un manas novērojumus par atšķirībām starp prakses vietām apstriprināja to sajūtu. Kopsavilkumā, šis piedzīvojums ko ieguvu par prakses laiku bija vienreizīgs. Man ļoti pieteikties uz maģistru tieši logopedijā nav "vajadzīgas" vērošanas stundas, bet tās var apstiprināt pamatu lai varētu labāk sagatavoties uz mācībām. Tās arī man norādīja ka es tiešām vēlos nodot manu dzīvi šai profesijai. Es nekad savā dzīvē neesmu juties tik priecīga un samierinota darba dienas beigās nekā jutos pēc pirmās prakses dienas. Man bija ļoti nozīmīgi ka vareju šā justies, jo tagad man ir daudz mazāku šaubu par savu nākotni. Es beidzot jutos ka zinu tieši kas man ir jādara. Man bija domas, un idejas, un jūtas, bet bez šīs prakses tas nebūtu pārlicinošas. Šī prakse man arī palīdzēja izgudrot ka varētu arī varbūt nākotnē ne tikai veikt logopediju angļu valodā, bet latviešu ar. Divvalodas logopedija ir temats kas tagad sākas būtu dziļāka pētīta, un es domāju ka tas varētu ļoti palīdzētu amerikāņu latviešu bērniem te ziemeļamerikā.

Es arī jutos ka man varētu būt iespēja nākotnē varbūt atgriezties uz Latviju, lai pastrādāt te, iespēja ko agrāk nedomāju būtu iespējama valodas prasmes dēļ. Es domāju, ka varētu daudz iemācīties šo darīt, jo sistēmas un metodes ir dažādīgas no vietas uz vietas, un pat no cilvēku uz cilvēku.

Nekādā citā vietā Ziemeļamerikā man nebūtu bijusi iespēju iegūt šādu pieredzi. Es tādēļ ieteiktu visiem, kas var un vēlas pieteikties un piedalīties šādā praksē. Man bija iespēja ne tikai justies, kā būtu dzīvot manā senču zemē, bet arī iegūt nepieciešamu pieredzi savai nākotnei.

